701/04

Den 21. juni 2004 blev i sag nr. 62.119:

xxxxx xxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxxxx

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har familieforsikring med retshjælpsdækning i Tryg Forsikring A/S, klager over, at selskabet har afvist at give forhåndstilsagn om retshjælpsdækning til en påtænkt retssag ved Østre Landsret som 1. instans.

Tvisten angår, om boet efter klagerens nu afdøde moder er forpligtet til at tilskøde klagerens søster (D.J.) den i boet tilhørende ideelle halvdel af en landbrugsejendom.

Selskabet har afvist at yde forhåndstilsagn om retshjælpsdækning under henvisning til, at søgsmålsgrunden er opstået, inden klageren pr. 1/12 2000 tegnede forsikring i selskabet. Selskabet har endvidere gjort gældende, at forsikringen ikke dækker tvister i forbindelse med dødsbobehandling og arv, samt at boet er part i sagen som ejer af fast ejendom.

Klagerens nu afdøde moder overdrog i 1986 halvdelen af sin ejendom til D.J.

I den forbindelse blev der udfærdiget to deklarationer, som blev tinglyst på ejendommen, hvorefter D.J. indrømmede moderen en forkøbsret til hendes halvdel af ejendommen og omvendt. I deklarationerne blev det bl.a. anvist, hvorledes købesummen i givet fald skulle fastsættes.

D.J. blev ved ejendomskøbet indrømmet et nedslag i købesummen på 200.000 kr., samtidig med at de to øvrige døtre, herunder klageren, hver modtog et tilsvarende beløb kontant. Døtrene kvitterede for modtagelsen af pengebeløbene, idet de begge erklærede at være blevet gjort bekendt med ejendomshandlens betingelser og at have accepteret disse. Endvidere erklærede de begge, at de ved en fremtidig arvesag ville være ligestillet med datteren, der havde fået overdraget halvdelen af ejendommen.

Endelig forudsatte klageren særskilt, at:

"1. Så længe min mor lever kan Dorte kun sælge dele eller hele sin andel i ejendommen til min mor.
2. At Dorte ved en fremtidig arvesag ud fra juridisk rimelige betingelser har forkøbsret til min mors andel af ejendommen."

Ved skrivelse af 21/12 1998 gjorde advokat H.L. på vegne af D.J. gældende, at hun ønskede at erhverve moderens halvdel af ejendommen.

Moderen bestred, at datteren havde etableret en forkøbsret til hendes halvdel af ejendommen, og den derved opståede uenighed medførte, at D.J. blev begrænset til alene at modtage tvangsarv efter moderen.

D.J. undlod herefter at forfølge kravet om den påberåbte køberet til ejendommen, og den 14/7 1999 døde moderen.

Den 3/8 2001 udtog arvingerne stævning mod D.J., hvor de søgte hende tilpligtet at anerkende, at boet ikke var forpligtet til at tilskøde hende den boet tilhørende ideelle halvdel af ejendommen.

Ved skrivelse af 23/11 2001 til klagerens advokat har selskabet afvist at yde forsikringsdækning under henvisning til, at forsikringen ikke dækker tvister i forbindelse med dødsbobehandling og arv, samt at søgsmålsgrunden lå før forsikringens ikrafttræden.

Klageren har ved skrivelse af 15/7 2003 til selskabet på ny anmodet om forsikringsdækning og i den forbindelse bl.a. gjort gældende:

"1. denne retssag er ikke en tvist i dødsbobehandlingen, men min mor nåede ikke at rejse retssagen før dødsfaldet,
2. sagen er en civilretssag vedrørende forhold begået før bobehandlingens start,
3. at stævning af 3. august 2001 er dateret efter vores Tryg-Baltica retshjælpsforsikring ikrafttræden den 1. december 2000 og dateringen for søgsmålsgrunden vel anstændigvis derfor et mellemværende mellem Tryg-Baltica og vores tidligere forsikringsselskab Codan,
4. at vi uforskyldt er nødsaget til at føre proces,
5. at vores udgifter blot til retsafgifter og berammelsesafgifter hidtil har været ca. kr. 100.000,-,
6. at alene min ægtefælle og jeg hidtil har haft sagsomkostninger på ca. kr. 500.000,- udover tabene i sagerne,
7. at vi hidtil har vundet retssagerne."

Ved skrivelse af 25/8 2003 til klageren fastholdt selskabet afgørelsen.

Af klageskrivelsen til nævnet fremgår bl.a.:

"Afslaget er begrundet med betingelsernes § 3, stk. 5. Den anførte retssag er imidlertid ikke en bosag, men føres grundet ulykkelige omstændigheder samtidig med bobehandlingen efter min afdøde mor. Tvisten er opstået efter forsikringens ikrafttræden 1. december 2000, da søgsmålsgrunden først var erkendt og primær stævning mulig per 3. august 2001. Sagen er herefter anlagt i Østre Landsret som 1. instans ved kendelse af 29. april 2003."

I selskabets skrivelse af 21/10 2003 til nævnet hedder det bl.a.:

"**Ad. Søgsmålsgrundens opståen, jf. § 10**

I stævningen, side 2, 4. nederste afsnit, gør H.J. [klageren] og U.C. [klagerens søster] gældende, at de i 1998 bliver bekendt med indholdet/ordlyden af deklarationerne vedrørende E.M.J.'s [klagerens afdøde mor] forkøbsret og D.J.'s køberet.

E.M.J. døde den 14. juli 1999, og boet efter E.M.J. får herefter en selvstændig interesse i at afklare, om boet er forpligtet at tilskøde D.J. halvdelen af ejendommen, og i givet fald til hvilken pris.

Tilbage i 1999 har boet kendskab til de forhold, der begrunder det senere sagsanlæg, og det forhold, at vores kunde og de to øvrige arvinger først i år 2001 udtager stævning, flytter ikke tidspunktet for søgsmålsgrundens opståen.

Vi kan i den forbindelse henvise til medsendte responsa 2834 og 3242 fra henholdsvis Assurandør-Societetet og Dansk Forsikring og Pension, nu Forsikring & Pension, vedlagt som bilag 24.

Ad. Undtagelsesbestemmelsen vedrørende dødsbobehandling og arv, jf. § 3, stk. 5

Sagen kunne have været anlagt i boet, hvilket også vedkendes af advokat J.B., jf brev af 7. november 2001, side 2, 3. nederste afsnit, som er sendt til nævnet af vores kunde som bilag f.

Vores kunde og de to øvrige arvinger søger ved syn og skøn at få ejendommen prisfastsat af ejendomsmægler. Det må formodes, at de herved skønner at kunne opnå en for dem gunstigere værdifastsættelse, frem for en værdifastsættelse, reguleret efter vilkårene i den tinglyste deklaration.

Sagens afgørelse vil derfor få betydning for størrelsen af den formue, som vil tilgå boet.

Yderligere bemærker vi, at det gøres gældende, at D.J.'s påberåbte køberet skal tilsidesættes som dødsgave, jf. stævningen, side 2, 1. anbringende.

Vi mener derfor sammenfattende, at problemstillingen i den aktuelle sag, er sammenlignelig med problemstillingen i sagerne, der tidligere er blevet behandlet ved Ankenævnet i AK 29.309 og AK 30.671, hvilke kendelser vi vedlagt medsender som bilag 25 og 26.

Ad. Undtagelsesbestemmelsen: Part som ejer af fast ejendom, jf. § 14 D, stk. 1
Sagen omhandler den af boet efter E.M.J. tilhørende ideelle halvdel af en landbrugsejendom.

På denne baggrund vil retshjælp knyttet til en familieforsikring ikke kunne yde dækning i medfør af betingelsernes § 14 D, stk. 1.

Vi kan i den forbindelse bl.a. henvise til AK. 31.237, der vedlægges som bilag 27.

Med disse begrundelser mener vi ikke, at sagen kan dækkes via vores kundes familieforsikring."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**§ 3. Hvilke tvister er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?**

…

5. Tvister i forbindelse med dødsbobehandling og arv.

…

§ 10. Forsikringsperioden

Forsikringen dækker kun omkostninger ved tvister, hvor søgsmålsgrunden er opstået samtidigt med eller efter hovedpolicens ikrafttræden. Det er tillige en betingelse, at søgsmålsgrunden er opstået inden forsikringens ophør.

…

§ 14D. Særlige vilkår for retshjælpsforsikring i tilknytning til familieforsikring med indbodækning.

Fra retshjælpsforsikringen i tilknytning til familieforsikringen er yderligere undtaget følgende:

1. Tvister, hvori sikrede er part som ejer af fast ejendom eller som bruger af fast ejendom i dens helhed."

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at søgsmålsgrunden er opstået før forsikringens ikrafttræden den 1/12 2000. Nævnet kan allerede derfor ikke kritisere selskabets afslag på retshjælpsdækning.

På den givne foranledning bemærker nævnet dog, at tvisten har forbindelse med dødsbobehandling og arv, og at boet er part i tvisten som ejer af fast ejendom, således at omkostningerne ved sagen også af den grund er undtaget fra retshjælpsdækning.

Efter det således anførte

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand